

Teaching Guide

Identifying Data					2015/16
Subject (*)	Introdución á Economía	Code	760G01002		
Study programme	Grao en Relacións Laborais e Recursos Humanos (Ferrol)				
Descriptors					
Cycle	Period	Year	Type	Credits	
Graduate	1st four-month period	First	FB	6	
Language	Spanish				
Teaching method	Face-to-face				
Prerequisites					
Department	Economía Aplicada 1				
Coordinador	Agullo Leal, Fernando	E-mail	fernando.agullo@udc.es		
Lecturers	Agullo Leal, Fernando	E-mail	fernando.agullo@udc.es		
Web	fagullo.info				
General description	<p>A asignatura de Introdución á Economía intégrase no plan de estudos da titulación no 1º curso como materia básica. En canto á justificación de esta asignatura podese dicir que posto que as relacións laborais prodúcense normalmente no seno das empresas, é imprescindible para un especialista neste campo, posuir unhas nocións de Economía xeneral, facendo especial fincapié na análise da toma de decisións na empresa (o mercado: oferta e demanda, o consumo, a produción, os custes da produción, os ingresos e o beneficio, etc) e, por suposto, no factor traballo, no precio: o salario e na problemática do mercado laboral.</p> <p>A asignatura abrangue tanto a dimensión interna da empresa como das relacións coa súa contorna externa. Malia que pola súa natureza, esta materia ten un contido abstracto, integra, con todo, múltiples aspectos relacionados coa realidade social e os problemas de actualidade, aos que nos é moi difícil non ter que buscarlles unha interpretación ou unha explicación. A parte da análise técnica, imprescindible para o coñecemento do funcionamento dunhas empresas e en xeral dunhas economías cada vez máis complexas e globalizadas no seu funcionamento, preténdese que os alumnos desenvolvan actitudes éticas e críticas fronte ao papel da empresa na sociedade, recoñecer o función social da empresa ao ser quen contrata e remunera aos factores productivos, entre eles, o máis importantemente socialmente, o traballo. Polo que concederáselle tanta relevancia ao análise puramente económico e instrumental como aos aspectos sociais.</p> <p>A Integración desta asignatura no plan de estudos queda plenamente xustificada porque:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Responde á necesidade dun coñecemento máis técnico, desde o punto de vista económico, do ámbito das Relacións Laborais, á vez que se require dar resposta a problemas tan ineludibles como é paro, o funcionamento dos mercados, a toma de decisión das empresas na procura dos seus obxectivos, o funcionamento das economías nacionais nun mundo globalizado, o crecemento e o subdesenvolvemento económico, etc. 2. Responde á letra e ao espírito da Lei de Reforma Universitaria cando considera que a universidade ha de servir para xerar coñecemento pero, ademais, debe transmitir ou transferir ese coñecemento á sociedade que a sustenta. 				

Study programme competences / results

Code	Study programme competences / results
A6	Economía e mercado de traballo.
A10	Organización e dirección de empresas.
A13	Transmitir e comunicarse por escrito e oralmente usando a terminoloxía e as técnicas adecuadas.
A14	Seleccionar e xestionar información e documentación laboral.
A16	Asesorar e/ou xestionar en materia de emprego e contratación laboral.
A18	Interpretar datos e indicadores socioeconómicos.
A19	Identificar as fontes de información económica e o seu contido.
A20	Realizar funcións de representación e negociación en diferentes ámbitos das relacións laborais.
A26	Aplicar técnicas cuantitativas e cualitativas de investigación social ao ámbito laboral.
A27	Asesoramento a organizacións sindicais e empresariais, e aos seus afiliados.
A29	Elaborar, implementar e avaliar estratexias territoriais de promoción socioeconómica e inserción laboral.
A31	Aplicar os coñecementos á práctica.

A32	Comprender a relación entre procesos sociais e a dinámica das relacións laborais.
A35	Análise crítico das decisións emanadas dos axentes que participan nas relacións laborais.
B2	Capacidade de análise e síntese.
B3	Capacidade de organización e planificación.
B4	Capacidade de xestión da información.
B6	Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán e como profesional.
B8	Razoamento crítico.
B9	Traballo en equipos.
B14	Aprendizaxe autónomo.
C4	Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Learning outcomes

Learning outcomes	Study programme competences / results		
Coñecer a metodoloxía da análise económica e familiarizarse coa forma de efectuar as súas razóns.	A6	B2	C4
	A10	B3	C5
Coñecer e saber aplica-las diferentes ferramentas de análise económica na interpretación do comportamento do consumidor no mercado e na súa toma de decisións. Coñecer e saber aplica-las diferentes ferramentas de análise económica na interpretación do comportamento das empresas no mercado proveedor, entendendo o proceso de formación de custos e a toma de decisións para acadar os seus obxetivos.	A13	B4	C6
	A14	B6	C7
	A16	B8	C8
	A18	B9	
Coñecer as características do mercado no que opera a empresa, condicioantes da súas capacidade, autonomía e flexibilidade na toma de decisións.	A19	B14	
	A20		
	A26		
Comprender como a toma de decisións vai condicionar os resultados da empresa.	A27		
Adquirir as competencias que permitan atopar a interpretación correcta dos indicadores de uso frecuente no eido empresarial e laboral.	A29		
	A31		
	A32		
	A35		

Contents

Topic	Sub-topic
-------	-----------

TEMA 1. INTRODUCCIÓN: PLANTEAMIENTOS
METODOLÓXICOS.

SUBTEMA 1. CONCEPTOS BÁSICOS E MÉTODO EN ECONOMÍA

1. Instrumentos de análise teórico
2. A actividade económica e o campo de estudo da Economía
3. A Economía como ciencia

SUBTEMA 2. A ESCASEZ E A FPP

1. Escasez e cuestións básicas de toda organización económica. A economía de mercado
2. A Frontera de Posibilidades de Producción (FPP).

SUBTEMA 3. OS SUXETOS ECONÓMICOS E O PAPEL DO ESTADO NA ECONOMÍA

1. Os suxetos económicos.
2. As funcións do Estado.

LECTURAS:

- Blanco, J. y Aznar, J. Introducción a la Economía. Cap 1.
Mochón, F. Principios de Economía. Cap 1.
Mochón, F. Economía, Teoría y Política. Cap 1 y 2.
Lipsey, R. Introducción a la Economía Positiva. Cap 1, 2 y 3.
Gimeno, J. y otros. Principios de Economía. Cap 1.
Martín, J.L. Principios de Economía. Cap 1 y 2.
Duarte, A. y otros. Curso elemental de micro y macroeconomía. Cap 1.

TEMA 2. O FUNCIONAMIENTO DO MERCADO.

SUBTEMA 4. A OFERTA E A DEMANDA.

1. O mercado.
2. A demanda.
3. A oferta.
4. Determinación do equilibrio de mercado.

SUBTEMA 5. A ELASTICIDADE, CONCEPTOS, CLASES E APLICACIÓNS

1. A elasticidade da demanda.
2. A elasticidade da oferta.
3. Aplicacións da elasticidade.

LECTURAS:

- Blanco, J. y Aznar, J. Introducción a la Economía. Cap 2 y 3.
Mochón, F. Principios de Economía. Cap 2 y 3.
Mochón, F. Economía, Teoría y Política. Cap 3 y 5.
Lipsey, R. Introducción a la Economía Positiva. Cap 7, 8, 9 y 10.
Gimeno, J. y otros. Principios de Economía. Cap 1 y 2.
Martín, J.L. Principios de Economía. Cap 4, 7 y 8.
Duarte, A. y otros. Curso elemental de micro y macroeconomía. Cap 2.
Wonnacot y Wonnacot. Economía. Cap. 20

<p>TEMA 3. O FUNCIONAMIENTO DA ECONOMÍA NO SEU CONXUNTO.</p>	<p>SUBTEMA 6. EL ANÁLISIS MACROECONÓMICO Y LA RENTA NACIONAL</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. El análisis macroeconómico y la Renta Nacional. 2. La Renta Nacional. 3. La distribución de la Renta Nacional. 4. Variables relacionadas con la población, el empleo y las relaciones laborales. <p>SUBTEMA 7. EL PARO Y LA INFLACIÓN</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. El paro: causas y efectos. 2. La inflación: causas y efectos. <p>SUBTEMA 8. A DEMANDA AGREGADA E O EQUILIBRIO GLOBAL DA ECONOMÍA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. A demanda agregada. 2. O consumo. 3. O aforro. 4. A inversión. 5. O equilibrio entre oferta e demanda agregadas. 6. Modelo do fluxo circular da renta. 7. Multilicadores keynesianos. <p>SUBTEMA 9. O DIÑEIRO</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Definición de dinero, características e funcións do diñeiro. 2. A creación de diñeiro bancario e o multiplicador monetario. 3. Teorías do diñeiro: clásica y keynesiana. <p>SUBTEMA 10. OS CICLOS E AS POLÍTICAS ECONÓMICAS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Os ciclos económicos. 2. Teorías explicativas dos ciclos. 3. As políticas económicas: monetaria y fiscal. 4. Os efectos das políticas económicas. <p>LECTURAS:</p> <p>Blanco, J. y Aznar, J. Introducción a la Economía. Cap 9, 10 Gimeno, J. Principios de Economía. Cap 7, 9, 10 y 11 Mochón, F. Principios de Economía. Cap. 9 y 14 Mochón, F. Economía. Teoría y Política. Cap. . Martín, J.L. Principios de Economía. Cap 8, 9, 10 11 y 13. Duarte, A. y otros. Curso elemental de micro y macroeconomía. Cap. 6, 7</p>
--	---

Planning				
Methodologies / tests	Competencies / Results	Teaching hours (in-person & virtual)	Student?s personal work hours	Total hours
Guest lecture / keynote speech	A20 A18 A16 A10 A6 A27 A29 A32 A35 B8 B6 C6 C7 C8	32	55.5	87.5
Workshop	A6 A18 A26 A31 A35 B8 B9	16	21.5	37.5
Objective test	A6 A13 A18 B2 B4	3.5	0	3.5
Student portfolio	B2 B3 B4 B14	0.5	7	7.5

Supervised projects	A6 A14 A18 A19 B4 B9 C4 C5	0.5	13	13.5
Personalized attention		0.5	0	0.5
(*)The information in the planning table is for guidance only and does not take into account the heterogeneity of the students.				

Methodologies	
Methodologies	Description
Guest lecture / keynote speech	<p>É a información ou desenvolvemento de contidos que incide sobre o nivel de coñecementos do alumno e que serven de punto de partida para a consolidación das aprendizaxes.</p> <p>A lección maxistral consiste na exposición oral e sistematizada por parte do profesor, que o fin de transmitir certos coñecementos ao alumno. É un recurso didáctico que permite ao profesor transmitir con precisión os conceptos mais importantes da materia, e debora polo xeral, reflectir coñecementos que lles sería difícil de atopar aos alumnos por outros medios.</p> <p>A lección maxistral servirá fundamentalmente para transmitir os contidos do programa dunha forma sistematizada e respectando unha orde expositiva que teña en conta os aspectos seguintes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Exposición dun marco global inicial que permita centrar o tema. - Análise dos aspectos principais que integran o tema. - Síntese integradora do exposto. - Fixación breve e sinóptica do tema. <p>Será empregada principalmente ao comezo dos contidos teóricos pois estes requiren dunha presentación global, sintética e con rigor científico e claridade expositiva.</p>
Workshop	<p>Modalidade formativa orientada á aplicación de aprendizaxes na que se poden combinar diversas metodoloxías/probas (exposicións, simulacións, debates, solución de problemas, prácticas guiadas, etc) a través da que o alumnado desenvolve tarefas eminentemente prácticas sobre un tema específico, co apoio e supervisión do profesorado.</p> <p>Realizaranse prácticas de aula dos contidos da materia. Dentro dos métodos existentes para facer prácticas dos contidos teóricos estudados utilizaremos o de probas de ensaio ou resposta libre coa posibilidade de ser complementados con probas de tipo test. A aplicación deste método implica a formulación dunha ou varias cuestións, que el alumno deberá desenvolver. O profesor utilizará como principios do procedemento de corrección:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A precisión na resposta. - A utilización de representacións gráficas como medio de expresión dos razonamentos. - A identificación dos conceptos e relacións relevantes. - Xerarquizar a súa importancia.
Objective test	<p>Proba escrita utilizada para a avaliación da aprendizaxe, cuxo trazo distintivo é a posibilidade de determinar se as respostas dadas son ou non correctas. Constitúe un instrumento de medida, elaborado rigorosamente, que permite avaliar coñecementos, capacidades, destrezas, rendemento, aptitudes, actitudes, intelixencia, etc. É de aplicación tanto para a avaliación diagnóstica, formativa como sumativa.</p> <p>A Proba obxectiva pode combinar distintos tipos de preguntas: preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación. Tamén se pode construír cun só tipo dalgunha destas preguntas. alguna de estas preguntas.</p>
Student portfolio	<p>É unha carpeta ou arquivador ordenado por seccións, debidamente identificadas ou etiquetadas, que contén os rexistros ou materiais produto das actividades de aprendizaxe realizadas polo alumno nun período de tempo, cos comentarios e cualificacións asignadas polo profesor, o que lle permite visualizar o progreso do alumno. O portafolios ou carpeta inclúe todo o que fai o alumno, como: apuntes ou notas de clases, traballos de investigación, guías de traballo e o seu desenvolvemento, comentarios de notas, resúmenes, probas escritas, autoavaliacións, tarefas desenvolvidas, comentarios de progreso do alumno realizado polo profesor, etc.</p>

Supervised projects	<p>Metodoloxía deseñada para promover a aprendizaxe autónoma dos estudantes, baixo a tutela do profesor e en escenarios variados (académicos e profesionais). Está referida prioritariamente ao aprendizaxe do ?cómo facer as cousas?. Constitúe unha opción baseada na asunción polos estudantes da responsabilidade pola súa propia aprendizaxe.</p> <p>Este sistema de ensino baséase en dous elementos básicos: a aprendizaxe independente dos estudantes e o seguimento desa aprendizaxe polo profesor-titor. A realización en grupo dos traballos tutelados consistirá na profundización de algúns dos temas propostos polo profesor nos contidos da asignatura ou que garde algunha afinidade con eles.</p> <p>O grupo de alumnos cando decidan o traballo tutelado a realizar deberán comunicarllo ao profesor, indicando os seus integrantes, obter o seu visto bo e seguir o plan de tutorías que se estableza.</p>
---------------------	---

Personalized attention

Methodologies	Description
Workshop Objective test Guest lecture / keynote speech Supervised projects Student portfolio	<p>Para un mellor rendimento na aprendizaxe e realización de traballos tutelados é importante consultar co profesor os avances que se vaian realizando progresivamente para ofrecer as orientacións necesarias en cada caso e así asegurar a calidade do proceso de ensinanza-aprendizaxe.</p>

Assessment

Methodologies	Competencies / Results	Description	Qualification
Workshop	A6 A18 A26 A31 A35 B8 B9	<p>Nas sesións presenciais propoñeranse a realización de prácticas, lecturas e análise de documentos que poderán facerse en grupo, procurando así unha aprendizaxe colaborativa entre os membros do grupo.</p> <p>Fáranse dous obradoiros de control cos que se otorgarán os puntos por medio de unha proba obxetiva tipo test. Cada unha valera 20 puntos que serán concedidos sempre que se houberen feito todas as prácticas propostas e se acade o apto na práctica de control, na que se poderá utilizar o seu portafolios con todo o material que o alumno teña recopilado sobre a materia, mediante un test similar ao da proba obxetiva do curso. En caso de non ter todas as prácticas ou non acadar o apto na práctica de control cada obradoiro valerá 10 puntos.</p>	40
Objective test	A6 A13 A18 B2 B4	<p>Farase unha proba obxetiva nas datas establecidas para exame final da asignatura que englobará os contidos da materia.</p> <p>A proba obxetiva será un test de resposta pechada, con catro alternativas e soio unha certa, e os erros restarán $\frac{1}{4}$ do valor dun acerto.</p> <p>Será necesario acadar 16 puntos (un 4 sobre 10) como mínimo nesta proba para poder sumarlle aos puntos da proba os das restantes metodoloxías de avaliación. En caso de no chegar a dita puntuación mínima, a calificación do alumno otorgarase exclusivamente coa calificación de esta proba obxetiv, valorada sobre 10.</p> <p>Os puntos acadados nas outras metodoloxías de avaliación se lle gardarán para ser engadidos á puntuación obtida na proba obxetiva da segunda oportunidade, na rexerán os mesmos condicionantes que na primeira.</p>	40

Student portfolio	B2 B3 B4 B14	<p>O alumno presentará na semana anterior ou posterior a do obradoiro de control para a súa valoración por parte do profesor a carpeta ordenada que pode ter formato dixital, ou ben un arquivador, pero que en calquera caso estará ordenado por seccións, debidamente identificadas ou etiquetadas, que conterá os rexistros ou materiais produto das actividades de aprendizaxe realizadas polo alumno ata o momento.</p> <p>O portafolios ou carpeta inclúe todo o que fai o alumno, como: apuntes ou notas de clases, traballos de investigación, guías de traballo e o seu desenvolvemento, comentarios de notas, resumes, probas escritas, autoavaliacións, tarefas desenvolvidas, comentarios de progreso do alumno realizado polo profesor, etc. o cal será tido en conta polo profesor para a súa valoración</p>	20
Others			

Assessment comments

SISTEMA DE AVALIACIÓN CONTINUA:

A calificación de APTO se acadará con 50 puntos, sendo necesario acadar como mínimo 16 puntos en a proba obxetiva final do curso. En caso contrario a calificación do alumno será a que resulte das probas obxetivas, valoradas ao 100%, sen engadir os puntos do traballo tutelado.

Os traballos tutelados que os alumnos poderán realizar e incluír no portafolios, terán que ser da autoría orixinal dos membros do grupo, sen cometer plagio, e menos aínda "copiar e pegar" de outros traballos ou textos, se valorará: contido (calidade do traballo; aspectos formales (justificación, metodoloxía, obxetivos, desenvolvemento, citas en el texto, notas a pie de páxina, citas de fontes de cuadros y fotografías, conclusións, bibliografía utilizada, presentación, adianto da entrega y nº de participantes no grupo).

O portafolios incluír toda a documentación coa que traballe o alumno ao longo do curso:

Diario de adicación a asignatura con indicación tanto da asistencia como do traballo non presencial ata completar as 150 da materia

Apuntes, notas da sesións e traballo autónomo.

Todas as prácticas desenvolvidas, incluídos os test de autoavaliación propostos polo profesor

Lecturas e outras fontes documentais analizadas

Traballo en grupo coa súa presentación

Glosario de termos, esquemas e resumes dos contidos dos temas.

SISTEMA DE AVALIACIÓN FINAL (alternativo ao sistema de avaliación continua):

Para atender as necesidades especiais dos estudantes con dedicación a tempo parcial uo de modalidades específicas de aprendizaxe e apoio a diversidade ofrécese un sistema de avaliación final, ao que poderán acollerse todos os alumnos que o dexesen. Así mesmo, si por necesidades especiais o alumno necesítase algunha especificidade nas metodoloxías para a súa avaliación deberá indicalo ao profesor quen lle dará una alternativa adaptada as súas circunstancias particulares.

O sistema de avaliación final consistirá nunha proba na fecha establecida pola Xunta de Facultad coa que o alumno obterá o súa calificación na asignatura. A proba será un cuestionario de preguntas tipo test ou preguntas abertas ou ambas. O test será de resposta pechada con catro alternativas, soio unha certa, e os erros restarán ¼ do valor dun acerto. As preguntas de resposta aberta poderán ser unha breve explicación, un resumo, unha representación e interpretación de gráficas, a resolución de problemas, etc

A calificación de APTO se acadará con 50 puntos. No caso de avaliación final, se non se realizar a proba obxetiva, a calificación nesa convocatoria será NON PRESENTADO.

Sources of information

Basic	<p>- AGULLÓ LEAL, FERNANDO L. (2011). Economía y empresa. Introducción a la economía. http://fagullo.info</p> <p>- BLANCO, JUAN y AZNAR, JUANA (2004). Introducción a la Economía. Editorial: McGraw-Hill. Madrid</p>
-------	---

Complementary	<p>-Krugman, P. y otros (2015). Fundamentos de Economía. Madrid: Reverte SA.-Mochón Morcillo, Francisco. Principios de Economía. Editorial: McGraw-Hill.-Mochón Morcillo, Francisco. Economía Teoría y Política. Editorial: McGraw-Hill.-Lipsey, Richard G.. Introducción a -Fisher, Stanley y otros. Economía. Editorial: McGraw-Hill.-Castro, Antonio y otro. Introducción a -Bilas, Richard. Teoría Microeconómica. Editorial: Alianza Editorial.-Brandson, William. Teoría y Política Macroeconómica. Editorial: Fondo de Cultura Económica.-Samuelson, Paul. Economía. Editorial: McGraw-Hill.-Varias autores. Enciclopedia Práctica de Economía. Editorial: Ediciones Orbis.-Cuervo-Arango Martínez, Carlos y otro. Introducción a Editorial: McGraw-Hill.-Alonso, A. y Bouso, P. Introducción Práctica a -Duarte, A. y otros. Curso Elemental de Micro y Macroeconomía. Editorial: Cívitas.-Varian, Hall R. Microeconomía Intermedia. Editorial: Antoni Bosch.-Méndez Morales, José S. Economía y la empresa. Editorial: McGraw-Hill.-Wonnacott P. y Wonnacott, R. Economía. Editorial: McGraw-Hill.-Blanco Ramos, Ignacio. Economía. Editorial: Everest.-Mochon Morcillo, Francisco. Economía Básica. Editorial: McGraw-Hill.-Ochando Claramunt, Carlos y otros. Elementos Básicos de Economía. Editorial: Tirant Lo Blanch.-Febrero, Ramón y otros. Qué es -Baldwin, Carlos y otro. Introducción General a -Birmingham, David y otros. Economía. Editorial: Pirámide.-O’kean, José María. Análisis del entorno económico de los negocios. Una introducción a la macroeconomía. Editorial: McGraw-Hill.-Alba, Alfonso y otros. Economía, Teoría y Política. Libro de problemas. Editorial: McGraw-Hill.-Tugores, Jorge y otros. Introducción a -Lipsey, Richard G. Prácticas de Economía Positiva. Editorial: Vicens-Vives.-Gimeno, Juan A. y otro. Introducción a Editorial: McGraw-Hill.-Jiménez Aguilera Juan y otro. Cuestiones y ejercicios de Teoría Económica. Editorial: Pirámide.-Escribá, F. Javier y otros. Introducción Práctica a Editorial: McGraw-Hill.</p>
----------------------	--

Recommendations

Subjects that it is recommended to have taken before

Subjects that are recommended to be taken simultaneously

Subjects that continue the syllabus

Other comments

Para cursa-la asignatura non é imprescindible ter coñecementos previos sobre temas económicos, aínda que os alumnos procedentes do bacharelato de CC Sociais disporán dunha formación previa que lles permitirá facer un menor esforzo porque xa estarán algo acostumbrados a medoloxía empregada nas análise económicas e a súa terminoloxía ao ter cursado Economía e Economía e organización de empresas.

(*)The teaching guide is the document in which the URV publishes the information about all its courses. It is a public document and cannot be modified. Only in exceptional cases can it be revised by the competent agent or duly revised so that it is in line with current legislation.